

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Disptatio XIV. De absolutione Excommunicatione maiori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](#)

DIFFICULTAS V.

Vtrum consensu partis impedit incursum Excommunicationis sub conditione latæ.

Supponimus, consensum partis, in cuius fauorem lata est excommunicationis sub conditione futura transgressionis, absolutè praesitum, eam ante impletione conditionis omnino impedit absque consensu Iudicis, v.g. consensum creditoris, ad cuius instantiam lata est excommunicationis contra debitorem, si non soluta intra tres dies, omnino impedit incursum excommunicationis absque consensu Iudicis, si intra eos tres dies omnino remittat debitum.

Est tamen difficultas, An consensus partis prorogantis terminum praefixum à Iudice impedit ad tempus, seu suspendat incursum excommunicationis absque novo consensu Iudicis ultra terminum à Iudice praefixum.

Circa quam, vt contra Navarrum, Siluestruin, & Hugolinum optimè Angelus v. *Excommunicationis* cattio. 1. num. 20. Henriquez lib. 13. cap. 2. & Suarez disp. 3. seet. 6. existimamus suspendere, quia excommunicationis non incurritur nisi ob contumaciam, que non reperitur quando pars consentit, quod non fiat v.g. solutio intra terminum à Iudice praefixum, sed contenta est quod fiat intra terminum ab ipsa parte prorogatum, quia intra terminum prorogatum non peccat non soluendo,

Resipicentiam quoque efficacem consilij aut mandati, aut inchoationis operis, aut ipsius operis cui annexa est aut annectitur excommunicationis, siue lute siue praecptum, siue sententia, habitam ante incursum excommunicationis, impedit incursum illius, constat ex Tractatu de Censuris in communi, Difficultate xv.

DISPUTATIO XIV.

De absolutione ab Excommunicatione maior.

DIFFICULTAS I.

Vtrum Excommunicationis possit auferri, aut definiri esse absque absolutione.

DIFFICULTAS haec procedit de ablitione excommunicationis ab excommunicato manente viuo: quia si moritur, sola ipsa morte, absque absolutione aliqua, definit esse propriè excommunicatus; quia iam defunctus nequit praecptis & vinculis Ecclesiæ militantis esse ligatus, etiam si dicatur impropiè & indirectè excommunicatus manere, quia alii fideles sunt prohibiti pro eo Sacrum offere, & corpus eius Ecclesiasticè sepelire, antequam absoluatur, vt constat ex cap. *A nobis.* 28. de Sententia excomm. Et quamvis excommunicatus sibi morte definit esse propriè excommunicatus, non tamen morte excommunicantis: nec ex eo quod alter definat esse sub iurisdictione illius; quia quamvis inflictio excommunicationis maioris pendeat à iurisdictione excommunicantis, non tamen perseverantia illius iam inficta, quia tantum perseverat sua natura, seu institutione qua creata & instituta est ab Ecclesia.

Procedit ergo difficultas de ablitione excommunicationis excommunicati manentis viui, an possit

absq; absolutione auferri, aut definiri esse, & non procedit, quando excommunicationis fuit absolutè lata & incursa, quia tunc certum est non posse absque absolutione auferri; sed tantum procedit, quādo excommunicationis fuit lata vñque ad aliquem certum diem, vel vñque ad aliquem actū, vt quando dicitur, *Excommunico te vñque ad diem Domini*, vel *vñque ad satisfactionem*; an tunc sit necessaria absolute, an non, sed ipsa ex se ipsa celēt finito tempore, vel factō eo actū.

Circa quam Glossa in Clement. I. de Decimis, & *Glossa*. Navarrus c. 27. n. 165. docent, etiam tunc non auferri absque absolutione (quod etiam tenet Silvester), quod excommunicationem latam à Iudicibus Papa inferioribus) quia in lute reperitur forma abolitionis praescripta ad auferendam excommunicationem, ergo absque ea nequit excommunicationis auferri.

Couartuñas verò 1. p. 9. 11. Vasquez dub. 18. **A**egidius disp. 14. nu. 219. & communiter Doctores docent, excommunicationem in casu dicto, à quocumque sit lata, cessare ex se ipsa absque absolutione finito tempore, vel factō opere vñque ad quod lata fuit, & merito: quia excommunicationis major est pena lata à Iure, vel à Iudice: ergo non durat amplius quam vult inflictor ipsius: quod etiam ob eamdem rationem contingit in suspensione & interdicto.

Et addimus contra Vasquez & Aegidium, eo modo excommunicandi non fieri implicitè absolutionem, sed tantum fieri excommunicationem usque ad eum terminum absque prolongatione ex voluntate excommunicandi velque ad illum terminum, cum carensia voluntatis prolongandi excommunicationem post illum terminum: quod in rigore non est excommunicatione auferre, & ab ea absoluere, sed tantum est eam non prolongare, & ideo cessat non ex voluntate positiva eam auferendi, sed ex defectu voluntatis eam prolongandi, quia absque voluntate excommunicantis nequit prolongari.

⁴ Forma autem absolutionis ab excommunicatione in Iure reperta tantum est pro excommunicatione absolutè & absque termino lata.

DIFFICULTAS II.

Vtrum absolutio ab Excommunicatione possit fieri sub conditione.

⁵ C onueniunt Doctores, absolutionem ab excommunicatione interiori posse fieri sub conditione de praterito, aut de praesenti; & eo modo quotidie absolvimus ante absolutionem à peccatis, dicendo, *In quantum possum, absolvo te à vinculo excommunicationis majoris & minoris, si foris incuristi, & teneris.* Est tamen difficultas, An possit fieri sub conditione de futuro, verbi gratia, *si soleris intramensem.*

Antonin. silvester. Antoninus 3.p.tit. 24. c.27. & Silvester v. *Absoluto.* 3. num. 1. docent, absolutionem sic factam esse illicitam & nullam, quia absolutione Sacramentalis à peccatis, cui videtur equiparanda, sic facta, est illicita & nulla.

Auila. Auila 2.p.c.7. disp. 3. dub. 15. docet, absolutionem sic factam esse illicitam, quia est contra rationem, quod maneat in suspense: esse tamen validam, ut pote nullo Iure irritam.

Vasquez. Suarez. Aegidius. Vasquez verò dub. 18. Suarez disp. 7. sect. 8. & Aegidius disp. 4. nu. 218. docent (& merito) posse validè & licet fieri. Posse autem validè fieri, probatur, quia absolutione sic facta nullo Iure irritatur; ac proinde impleta conditione sub qua fuit facta, habebit effectum tollendi excommunicationem. Et quod posset licet fieri, probatur, quia nullo Iure prohibetur, quia non positivo, cum nullum exter; nec naturali, quia sic absoluere non est contra rationem, sicut nec excommunicare sub conditione.

⁶ Absolutio tamen à peccatis sub conditione de futuro facta, est nulla, quia ex Christi institutione vis Sacramentalis est annexa ipsi prolationi verborum positæ in rerum natura, absque potestate detinendi seu suspendendi effectum Sacramentalis post positionem prolationis: hec autem nequit pendere à futuro, & esse suspensa (sicut nec actio latandi) etiam intentio, ex qua procedit, & quacumque alia actio voluntatis posset elici circa obiectum, ei annexando conditionem de futuro; ac proinde si quando prolatio verborum finitur, non sunt posita omnia requirata, etiam impletio conditionis, nihil fieri, quia effectus Sacramentalis nequit differri post positionem actionis, cui est annexa à Christo.

DIFFICULTAS III.

Vtrum vt absolutus ab Excommunicatione ad reincidentiam in eam remittat, sit necessaria noua culpa.

*S*upponimus, quod quamvis excommunicationis maior nequeat in se ipsa in rigore suspensio perfuerante, quia ipsa formaliter consistit in punitione communonis fidelium, ac proinde si ipsa perfuerat, & affect hominem, nequit homo non esse priuatus communione fidelium; sententia item ipsa, quia excommunicatione feratur, seu impunatur, potest ad tempus suspendi, quoad ipsam excommunicationem, quia est effectus ipsius sententiae in genere causa, aut causationis efficientis moraliter, & suspendi potest ab eo, qui eam potest absolvere & totaliter auferre & extinguere; quia nulla causa est dicta superamento; id tamen non tollit sententiam excommunicationis secum trahere executionem: quia secum trahere executionem nil aliud est, quam quod, ut executioni mandetur, seu indigatur, non sit necessaria aliqua alia coactio antea iudicis, sicut est necessaria ad executionem pena mortis, aut alterius corporalis, non vero quod sententia semel lata non possit suspendi a suo effectu, quia vere potest, sicut & omnino extingui; ex auctore, quod sententia excommunicationis suspendi potest, quoad ipsam excommunicationem, etiam dici potest, quod excommunicatione suspendi potest, quia ea tantum significatur excommunicationem cessare ad tempus suspensione sua sententiae. Quod autem dictum est de excommunicatione, & eius sententia, quoad suspensionem eaurum, eam est verum de aliis duabus censuris.

Hoc ergo supposito, absolutione ab excommunicatione ad reincidentiam dicitur, quia quis non absolvitur omnino & simpliciter ab illa. Quae potest dupliciter fieri: uno modo, ad determinatum tempus, absque illa conditione; ut quando quis absolvitur illa conditione absolvitur ad tres dies his verbis, *Absolvo te ab excommunicatione ad tres dies,* & sic absolvitur eo tempore transacto iterum incidit in eam, quod quotidie fit ex confusu parti: altero modo fieri potest absolutione ad reincidentiam ad determinatum tempus absque illa conditione, & ultra illud tempus ad totum reliquum & subsequens, sub conditione faciendo aliquid intra illud tempus, & si id absolvitur non faciat, remittat in eamdem excommunicationem, his verbis, *Absolvo te ab excommunicatione, ita ut si intra dies non solvas, incidas iterum in eamdem excommunicationem.*

Hoc supposito, Doctores Primo conuenire videantur, absolutum ab excommunicatione ad reincidentiam priori modo, nempe ad tempus determinatum, absque illa conditione, iterum incidere in eam, eo transacto, absq; noua culpa, ob antiqui, ex vi prioris sententiae, sicut ex vi eisdem percurrent, si sententia ipsa aut excommunicatione non suspendetur (sicut ille cui auferitur pena exiit ad certum tempus, absque illa conditione, in eam reincident, eo transacto, absque noua culpa, ob antiquam ex vi prioris sententiae); quia absolutione facta, non extinguitur omnino sententia aut excommunicatione ex vi prioris sententiae lata, sed tandem suspenderit ad certum tempus; ac proinde

eo transacto iterum in excommunicationem reincidentur: sententia autem excommunicationis suspendi potest (sicut sententia aut pena exilij) & a quo cumque iudice qui excommunicavit (sicut & omnino extingui) quia modus iste suspendendi sententiam aut excommunicationem, & absoluendi ab excommunicatione, nullibi est interdictus, sicut etiam sententia, aut pena corporalis exilij potest suspendi a quo cumque, a quo potest omnino extingui.

10 Conveniunt Secundum Doctores, absolutum ab excommunicatione ad reincidentiam posteriori modo, nempe ab solute ad certum tempus, & ultra illud ad totum reliquum, sub conditione faciendo aliquid, non reincidentere in eam absque noua culpa, quando in conditione additur, si commode possit illam implere, aut aliquid aequivalentem, quomodo absoluuntur, qui ob instans periculum mortis, aut ob aliquod legitimum impedimentum compendi coram superiore, ad quem pertinebat ab solutio, absoluuntur ab illo qui non potest absoluere, nisi in eo periculo, aut eo impedimento existente; quia tunc, ut constat ex cap. Eos. 22. de Sententia excommunicationis, in 6. absolutio fit absque conditione pro tempore i impedimenti, & pro reliquo tempore fit saltem implicite sub conditione comparendi coram eo, ad quem de Iure pertinebat absolutio, si commode possit fieri comparentia, quia his verbis, si commode possit, aut aliis aequivalentibus, indicatur fieri solutionem sub conditione operis non omisii culpabiliter; ac proinde quamvis deficiat opus, si non deficiat seu omittat culpabiliter, perseuerat absolutio.

11 Est tamen difficultas, An absolutus ad reincidentiam posteriori modo, nempe ad tres dies absque conditione, & ad reliquum tempus sub conditione aliquius operis, nullo superaddito, quo indicetur absolutio facta sub conditione operis non omisii culpabiliter (ut quando dicitur, Absoluto te ab excommunicatione ad tres dies, ita ut si intra eos non solvas, reincidentias in eam) an scilicet tunc sic absolutus reincidentia absque noua culpa, id est, si culpabiliter omittat solvere, vel aliud facere, vel quia non potest, vel aliter.

Henriquez, Aula. Egidius.

12 Suarez lib. 13. c. 29. Aula 2. p. cap. 7. disputat. 3. dub. 14. & Egidius disp. 14. num. 216. docent, in eo casu non reincidentia absque dicta noua culpa, quia homo non potest incidere in nouam excommunicationem sine noua culpa, & contumacia, sed reincidentia in excommunicationem incidit in nouam, cum ab altera fuerit vere absolutus, ergo nequit in eam reincidentia absque noua culpa.

Suarez verò disput. 7. sect. 8. & Fillius Tra-
statu 11. cap. 10. quæst. 4. docent, in eo casu reincidentia absque dicta noua culpa, id est, quamvis inculpabiliter omittat impletionem conditionis, & merito: quia tunc pro reliquo tempore ultra tempus determinatum, pro quo fuit absque conditio neabsolutus, non absoluatur ab solute, sed sub conditione operis, nullo superaddito, quo indicetur respectus ad culpam; ergo deficiente conditione, quamvis absque culpa deficiat, non perseuerat absolutus, sed reincidentia in excommunicationem: & non aliunde, quia ex vi sententiae, quia fuit primò lata, ex vi cuius perseueraret, quamvis excommunicatus fieret impotens ad solvendū, vel ad aliud opus sub cuius conditione fuit absolutus pro illo

reliquo tempore; quia excommunicatione primò inducta tantum fuit ablata pro dicto reliquo tempore sub conditione iam dicta, aut potius sententia ipsa, ex vi cuius excommunicatione fuit primò inducta, tantum fuit suspensa pro dicto reliquo tempore sui ea conditione. Et quamvis excommunicatione, in quam reincidentia in rigore, & quasi physicè sit distincta, & noua, optimè & instè potest infligi ob antiquam culparum, & ex vi antique sententiae, quia id non est magis, sed minùs puniri, quam si excommunicatione primò inducta perseueraret, & quamvis quasi physicè sit numero distincta, moraliter tamen consenserit eadem, quia infligitur ex vi antique sententiae, & ob antiquam culparum.

Ex quo deducitur, hanc reincidentiam non fieri ab absoluente, sed tantum à primò excommunicante, sicut etiam reincidentia priori modo sumpta, quando scilicet absolutio fit tantum ad certum tempus, etiam omnino absolute; quia in utroque casu absoluens tantum suspendit sententiam, ex qua excommunicatione fuit primò inducta. Et idem est, quando reincidentia fit ob nouam culparum; quia etiam tunc fit ex vi antique sententiae, & ob antiquam culparum tamquam ob causam, etiam si tunc requisita fit noua culpa tamquam defectus impletionis conditionis, sub qua, ut respiciente culparum nouam, facta fuit absolutio, & sententia suspensa. Imò id etiam est verum in casu dicti cap. Eos, quando scilicet absolutio fit ob articulura mortis, aut ob aliud legitimum impedimentum, ab eo a quo alias fieri non poterat; quia tunc absolutio fit sub conditione comparendi non omisii culpabiliter, etiam si absoluens velit absolute absoluere, quia non habet facultatem, nisi ad absoluendum sub dicta conditione, & ideo in dicto cap. Eos, dicitur non comparendem reincidentia in eamdem excommunicationem, eamdem quidem moraliter, utpote reincidentia ob antiquam culparum, & ex vi antique sententiae, quamvis noua culpa non comparendi fit requisita ad reincidentiam tanquam defectus conditionis, sub qua facta fuit perseuerantia absolutionis. Vnde qui potest absolute absoluere, potest etiam ad reincidentiam, ut contra Auilam adiunxit Suarez, quamvis excommunicata non possit; quia absoluens ad reincidentiam non est qui secundò excommunicari, sed ille qui primò excommunicavit.

Vnde excommunicatus, qui non soluit debitum, & absolutus fuit ad reincidentiam ad tres dies sive omnino absolute seu priori modo dicto, sive pro reliquo tempore ultra tres dies, sub conditione aliquius absolute posita absque aliquo indicante respectum ad culpam, non impeditur à reincidentia in excommunicationem ex eo quod pars consentiat, quia consensus partis tantum potest deferire, ut sic absolutus non peccet non solvendo, quod non sufficit ut non reincidentia, quia reincidentia ob antiquam culparum, & ex vi antique sententiae, & absque noua culpa requisita, ut defectu conditionis requisita ad perseuerantiam absolutionis; impeditur tamen quando fuit absolutus sub conditione actus omisii culpabiliter, quia consensus partis efficit, ut omisio illius actus sit inculpabilis; ac proinde, ut non deficiat conditio sub qua facta fuit absolutionis perseuerantia.

DIFFICULTAS IV.

Quæ forma sit necessaria ad absolutionem ab Excommunicatione.

16 **S**Vpponimus, ad validam absolutionem non sufficere voluntatem absoluendi, si absolutione non exprimatur signo aliquo exteriori, quia absq; expessione exteriori, forma absoluendi non est humana, ac prætende nec potens habere effectum absolutionis, qui est humanus.

Hoc ergo supposito, conueniunt Primò Doctores, ad formam absolutionis ab excommunicatione sufficere quæcumque signa exteriora (quamvis non sint verba) quibus sufficienter significetur absolutione: quia ex natura rei sufficiunt quæcumq; signa exteriora, & alias Iure positivo nulla prescribuntur, ut necessaria ad valorem absolutionis; ex consuetudine tamen absolutione fit verbis eam sufficienter significantibus, & non alias signis, contra quam conluerudinem nequit absque necessitate licet fieri, præsertim inter præfentes: id tamen non existimare illicitum mortaliter.

17 Conueniunt Secundò Doctores, cætimonias præscriptas ad absolutionem pro foro iudiciali in cap. *A nobis*. 28. de Sent. excomm. non esse necessarias ad valorem absolutionis, quia non est Iure prescriptum esse sic necessarias; ut tamen absolutione in foro iudicali licet fiat, standum est consuetudini loci vbi fit absolutione: earū tamen omisso, etiam vbi sunt in vñi, non videtur mortalitatis nisi in solemnē aliqua absolutione ad Ecclesiā satisfactionem facta. Addidimus præscriptas pro foro iudicali; quia pro foro conscientiae non videntur necessaria, aspicio ut absolutione licet fiat: ante absolutionem tamen etiam in foro conscientiae faciendam exigendum est iuramentum ab excommunicato, quod amplius non committet tale crimen, ut deducitur ex cap. *Ex tenore*. 10. & ex cap. *De cetero*. 11. de Sententia excomm. quamvis non nisi in criminibus horrendis (ut in incendis, & in grauius percutiionibus Clericorum) vt contra nonnullos docent Henriquez l. 13. c. 18. Auila 2. p. c. 7. disp. 2. dico. 3. & Aegidius disp. 14. dub. 16. quia de eis criminibus est tantum sermo in luce.

Henriquez
Auila.
Aegidius.

DIFFICULTAS V.

Utrum possit quis absoluiri ab Excommunicatione incursa ob iniuriam alteri famam, non facta parte.

18

Conueniunt Primò Doctores, excommunicatum ob iniuriam seu iniustitiam alteri illatā, non posse licet absoluiri etiam à suo Ordinario, nisi prius satisfaciat parti (si possit, & absque graui detimento) ut deducitur ex c. 2. de Sententia excomm. in 6. & ex cap. *Ex parte*. 2. 3. de Verborum significatione.

Conueniunt Secundò, excommunicatum, qui non potest satisfacere saltem absque graui detimento, posse licet absoluiri à Judice ordinario, & etiam à Judice ex priuilegio, quando in eo non additur, quod fiat absolutione facta parte, & etiam à quocumque in articulo mortis, si præstet pignus, aut fidei iussorem, prout maluerit, aut si neutrum possit, si iuret quod satisfaciat statim ac possit, abs-

que graui detimento: quia ex una parte in quocumque absoluente ex tribus dictis est iuris dictio, alias absque limitatione ad absoluendum ab communicatione; & ex altera, dicto excommunicato est debita absolutione, quia omnino cessauit in eo contumacia, cum sit paratus exhibere omnem satisfactionem quam potest, & amplius non requiritur.

Est tamen difficultas Primò, An quando absolutione facienda est à delegato ex priuilegio (& idem est ex commissione peculiari) quando in eo additur quod fiat absolutione facta parte, ut additur in Bulla Cruciate, possit excommunicatus absoluiri, si re ipsa non est facta satisfactio, quia non possit fieri, aut quia non possit absque graui detimento, si facta est sufficiens cautio, pignorativa videlicet, aut fidei iussoria, aut quando neutra fieri possit, si facta sit iuratoria.

Soritus in 4. dist. 2. 2. q. 2. att. 3. & Corduba Tract. de Indulgentiis, q. 4. 3. docent, non posse licet regi validè absoluiri, quia dicta absolutione efficit non iudice, quia ei data est iurisdictio non absolute, sed cum ea limitatione, nempe facta parte.

Vasquez verò dub. 20. Henriquez lib. 1. c. 18. Auila 2. p. c. 7. disp. 3. dub. 8. & Aegidius disp. 14. dubio 26. docent posse valide & licet absoluiri, & meritò: quia ea additio de satisfactione pars intelligitur, quando fieri potest, & absque graui detimento, sicut eriam intelligitur pro eis qui Iure communis in articulo mortis absoluuntur, quicunque & validè absoluuntur, quamvis non sit facta satisfactio, quando fieri non potest, aut absque graui detimento; quia verba priuilegij accipienda sunt sicut & Iuris communis, quādo in priuilegio non adhibentur speciali cautela, quod non sit in Bulla Cruciate, nec in similibus priuilegiis.

Quod si absoluiri virtute Bullæ Cruciate, aut alterius priuilegii Pontificij, non satisfacit cum primù posse, iterum incidit in eandem excommunicationem, ut aduerterit Vasquez ex cap. *Ex qua*, 22. de Sententia excommunicata in 6. non vero ille, qui absoluotus fuit à Judice ordinario, posse eum extra articulum mortis, & nullo existente impedimento, absoluere, etiam potens non faciari; quia iste nullo Iure, adhuc dicti cap. *Ex qua*, in eam reincident.

Secundò est difficultas, An excommunicatus validè absoluatur, quādo non est facta satisfactio, & commode fieri potest. Supponimus etiam ab Ordinario illicitè absoluiri, ut diximus in principio Difficultatis; & deducitur ex proximè dictis cap.

Circa difficultatem ergo conueniunt Doctores, posse validè absoluiri ab Ordinario Judice, qui illi habet potestatem absque limitatione ad absoluendum: & ob eandem rationem etiam à delegato, cui absque priuilegio generaliter delegata & commissa est potestas simpliciter, nulla addita limitatione, ad absoluendum, etiam ab eo cui delegata potestas ad absoluendum, etiam si in communicatione addatur. *Prius* satisfacta parte, si subditatur, & alter non absoluat, quia his verbis subditus denatur non irritari, sed tantum prohiberi absolucionem, & inutilitatem absoluiri, quando in communicatione subditur, alias absolutione sit nulla.

Est ergo difficultas, An validè absoluatur à delegato ex priuilegio (& idem est ex commissione peculiari) quādo in priuilegio simpliciter additur, facta parte, absq; verbis, quibus denotatur nullitas,

aut valor absolutionis, ut delegatus virtute Bullæ Cruciate, & aliorum priuilegiorum.

Vasquez dub. 20. Suarez disp. 7. sect. 5. & Egidius nu. 211. docent, non absoluvi validè; quia credendum non est, superiorum ordinarium potestatem adeò amplam delegato concedere, ut contra dispositioñem Iuris in duobus illis capitibus absoluat; alias eam sic amplam delegans peccaret, quod non est præsumendum de delegate.

Aquila verò 2. p. cap. 7. disp. 3. dub. 9. & alij, quos ipse refert, docent, validè absoluvi ab eo delegato (quod probalissimū iudicat Sancius l. 3. disp. 33.) & meritò; quia prædictis verbis ei conceditur potestas simpliciter ab alijs limitatione; quia dicta additione, nempe *satis facta parte*, non limitatur delegato potestas, sed admonetur ut seruet formam Iuris communis, quam etiam delegans seruare debet; quia verba priuilegij accipiēda sunt sicut verba Iuris communis, quando in priuilegio non adhibentur speciali cautela, ut non admibentur in Bulla Cruciate, nec in similibus priuilegiis. In Iure autem communis dicta verba non irritant absolutionem, etiam si eam illicitam reddant, ergo nec in priuilegio; ac proinde in priuilegio addita, tantum admonent delegatum de obligatione Iuris communis: unde multò melius erit valida absolutione facta à delegato, quando in priuilegio conceditur facultas simpliciter, nullo addito: in quo cōtra Ledesim conuenient communiter Doctores, nec in eo delegans præiudicat parti laſae, cùm deleget sub obligatione seruandi formam Iuris communis, sicut nec præiudicat qui consert ostium Ordinariorū, ex quo conuenit potestas adē ampla, ut absoluſio luprā dicto modo facta sit valida.

Addimus, ut optimè Aquila & Egidius, eum, qui absque dicta satisfactione, aut cautione absoluunt excommunicatum, teneri ad restitutionem damni inde secuti parti laſae; quia absoluens tenetur ad non absoluendum ante prædicta, attendendo ad fauorem partis laſae, ut deducitur ex dictis duabus capp. 2. de Sententia excommunicationis, in 6. & ex 28. de Verborum significacione.

Oferendum est, nominatum excommunicatum ab homine, aut excommunicatum à Iure, excommunicatione iam deducta ad forum judiciale, & lite pendente, non posse validè absoluvi, adhuc pro foro conscientiae, virtute priuilegij absoluendi ab excommunicatione ab homine & à Iure lata (ut conceditur virtute Bulla Cruciate, & cōcessum est Mendicantibus) ut cōtra Aquilam dub. 10. aduertit Vasquez nu. 8. quia non est credendum, dicta priuilegia ad id concedi: alias perturbaretur tribunal Iudicis, si verè, & quoad Deum, reus absoluatur. Quod intelligimus, quamus reus sit in loco, in quo excommunicatio, & his est ignota, si lis nondum cessavit, & quamus consentiat pars, & quaus sit notabilis aliqua necessitas. Virtute ergo dicti priuilegij tantum potest validè absoluvi ille excommunicatus ab homine & à Iure, cum quo non est lis, vel quia numquam fuit, vel quia si fuit, iam cessavit, ut contingit quando excommunicatus tantum est excommunicatus generaliter, siue ab homine siue à Iure, & etiam quando est specialiter ab homine, si excommunicatio lata fuit pro peccato futuro, & non est declaratus excommunicatus, & lis cessavit, quia absoluē in his casibus non perturbatur tribunal Iudicis.

DIFFICULTAS VI.

Qua ratione pluribus Excommunicationibus ligatus absoluatur ab illis.

S^ppponimus, excommunicatum pluribus excommunicationibus posse absoluvi ab una, absque eo quod absoluatur ab aliis, quia non sunt connexa quoad ablationem, sicut sunt peccata mortalia.

Secundò supponimus, quod si quis sit à diuersis Iudicibus excommunicatus, & consequenter diuersis excommunicationibus, nequit validè absoluvi ab omnibus excommunicationibus, nisi ab omnibus illis Iudicibus, & non ab uno tantum, nisi ab illis habeat commissionem, aut sit illis superior.

Tertiò supponimus, absoluente, quamvis ignarum excommunicationis rei, validè absoluere, si habeat animum absoluendi ab illa, si forte sit: & ipsum reum etiam ignarum sua excommunicationis validè absoluvi, immo & inuitu, quamvis contumacia, ob quam lata est excommunicatione, perseverer actuiter, ut quando lata est ob retentionem bonorum alienorum, & non sunt restituta: nisi quando contumacia est cōtra Ius seu legem excommunicantē, quam absoluens nequit tollere; quia tunc etiam si excommunicatus velit absoluvi, & alter absoluere, absolutione est nulla, quia lex illa continuo excommunicationem ob contumaciam illam actu perfeuerantem. Et idem est, quando contumacia est contra præceptum excommunicationis, quod nondum cessavit quod fit absoluſio. Sed quamvis absoluſio possit in iuto conferti, collata tamē ab initio Iudice, coacto vi aut meru, est nulla dispositione Iuris in cap. vniaco, de His quæ vi metu ve cauſa fiant.

His ergo suppositis, dicendum existimamus, eum, qui verbis communibus & indefinitis, nempe, *Absolu te a vinculo excommunicationis*, seu ab excommunicatione (ut fieri solet ante absolutionem à peccatis) absoluvi reum pluribus excommunicationibus ligatum, si habeat animum expreſsum absoluendi ab omnibus à quibus validè potest, vere ab omnibus absoluere reum, etiam si reus nullā exprimat, omnes sponte tacendo, aut tantum exprimat vnam, reliquias sponte tacendo; quia absoluens habet potestatem ad id, & verè vult, & id efficit verbis, quibus id sufficienter significatur, & silentium, immo & resistentia excommunicati, non obflat valori absolutionis.

Addidimus Primo, *absoluente verbis communibus & indefinitis*; quia si absoluat verbis singulis, vnam tantum excommunicationem significatibus, nempe, *Absolu te ab hoc vinculo excommunicationis*, seu ab hac excommunicatione, non absoluvi, nisi ab excommunicatione explicata ab excommunicato, & non ab aliis excommunicationibus; & si nullam explicuerit, excommunicatus à nulla absoluvi, si habeat plures; quia non est maior ratio, quare absoluvi ab una, quam ab alia: bene tamen si tantum habeat vnam.

Addidimus Secundo, *si habeat animum expreſsum absoluendi ab omnibus*; quia si non habeat animum sicut expreſsum, sed talē vi conjecturā sit conjiciendus, censendum est absoluētem verbis communibus, eum, qui pluribus excommunicationibus est ligatus, absoluere ab excommunicationibus

Vasquez.
Suarez.
Egidius.

Aquila.
Sancius.

23

Aquila.
Egidius.

24

Vasquez.

25

26

27

28

cx-

expressis ab excommunicato, & etiam à naturaliter oblitis, & etiam ab excommunicationibus bona fide tacitis, dum oblitera, vel bona fide tacita, possint licetè auferri ab absoluente, vt possunt, quando non prærequirunt satisfactionem, aut cautio-

nem, aut si prærequirunt, iam est facta; non verb ab excommunicationibus mala fide tacitis, nec ab illis à quibus nequit licetè de hac tamen re legendi sunt Vasquez dub. 18. Auila 2. p. c. 7. disp. 1. & 2. Agidius disp. 14. à n. 221.

DISPUTATIO XV.

De potente absoluere ab Excommunicatione maior.

DIFFICULTAS I.

Utrum Clericus non Sacerdos possit absoluere ab Excommunicatione maior.

SUPPONIMVS, omnem Sacerdotem habentem iurisdictionem Ecclesiasticam in foro exteriori seu iudiciali, sive ordinariam sive delegatam, posse absoluere ab excommunicatione maior. Qui autem sint qui eam habeant, diximus Disput. XI. Difficultate I.

Hoc ergo supposito, Primum est difficultas, an Clericus non Sacerdos, qui habet iurisdictionem Ecclesiasticam in foro exteriori seu iudicali, & qui eo ipso in eo foro potest excommunicare, & ab excommunicatione absoluere, possit etiam verè quod Deum, & in foro interno conscientia absoluere ab excommunicatione.

Silvester. Silvester v. *Absolutio. I. §. 3. casu 5.* & non pauci Canonista docent, non posse absoluere verè, & quoad Deum, quod deduci videtur ex cap. *Canonica. 50.* de Sententi excommunicati. dum dicitur: *Statuentes, ut in tali casu per Priorem vestrum, qui Presbyter esse debet, fratribus vestris absolutionis beneficium impendatur.*

Antonin. Conarru. P. Auila. Antoninus verò 3. p. titulo 24. cap. 77. Courruias 1. p. 5. 11. num. 9. P. Auila 2. p. cap. 7. disp. 1. docent, prædictum posse verè absoluere, & in foro conscientia, & meritò: quia Matth. 18. eis, quibus conceditur potestas verè ligandi, etiam conceditur potestas verè solvendi: Clerici autem, quamvis non Sacerdotes, Iure communi capaces sunt iurisdictionis Ecclesiasticae in foro exteriori seu iudicali, quia sicut verè & quoad Deum possunt ligare, ita etiam verè & quoad Deum possunt absoluere.

In dicto autem cap. *Canonica*, idèo requiritur Presbyter ad absoluendum ab excommunicatione, quia in eo etiam est sermo de absolutione à culpa resuata Pontifici, ob quam incursa est excommunicatione, à culpa autem nullus, qui non sit Presbyter, potest absoluere.

Secundo est difficultas, An Clericus non Sacerdos, nullam habens iurisdictionem in foro exteriori, possit existentem in articulo mortis ab excommunicatione absoluere. Supponimus enim, quemcumque Sacerdotem posse in articulo mortis absoluere ab omni excommunicatione, quando deficit qui extra eum articulum potest, vt dicemus Difficultate II.

Silvester. Angelus. Cire difficultate ergo Silvester v. *Absolutio. I. n. 4 & Angelus v. Absolutio. 3. n. 57.* partim affirmativa tenuit, quia Ecclesia potest eam facultatem concedere; ergo, cum sit pia mater, eam concedit.

Suarez verò disp. 7. sect. 7. Vasquez dub. 18. & 2. communiter Doctores partem negatiam tradidit, & meritò: quia ea potestas nullo Iure, nec scripto, nec consuetudine habito, aut constante, concessa inuenitur, nisi solis Sacerdotibus, & solidum co fine ut à peccatis absoluant; quia absolutione à peccatis est maximè necessaria ad salvationem, non vero absolutione ab excommunicatione; quia excommunicatione ratione sui non impedit salvationem, inde id quod post mortem manet excommunicatione, auferri potest post ipsam mortem. Vnde non est contra pietatem Ecclesie, quod eam non concedat non Sacerdotibus.

Quòd verò potestas ad absoluendum ab excommunicatione in eo articulo concessa cuicunque Sacerdoti sit ob absolutionem à peccatis, non solum quin ea semel concessa possit vti Sacerdos, quamvis aliquando ob aliquas circumstantias negat à peccatis absoluere, vt si excommunicatus in eo articulo nequeat signa contritionis conferre.

DIFFICULTAS II.

Quis possit absoluere ab Excommunicatione maior lata à Jure, non referuata.

Continent Doctores, ab excommunicatione lata à Iure sive Pontificio sive Synodico, quamvis à Papa confirmato, non referuata, possit Episcopum absoluere. Quod effacient deducunt ex cap. *Nuper. 29.* de Sententi excommunicati, quia, vt ibi dicitur, quando canonis conditor absolutionem sibi non referuat, eo ipso videtur concedere alii facultatem relaxandi. Et quamvis in eo cap. tantum sit sermo de excommunicatione minori, ratio tamen dicta, & ibi adducta, etiam eam in maior: & cum ea ratio tantum deferatur Pontifici ad declarandam voluntatem excommunicatus, & non ad decernendum; idèo vbi eadem sit ratio, idem est dicendum. Is tamen, qui cum iam excommunicato nominatum communiceat in crimen ob quod excommunicatus est, quamvis ipso excommunicetur, tamen quoad absolucionem censetur excommunicatus nominatum ab homine, ab eo videlicet qui excommunicatum est, cum quo in crimen iam damnato communiceat; & idèo solum est absoluendum ab eo quod iterum damnavit, aut ab eius superiori, vt dicitur in dicto cap. *Nuper.*

Nomine autem Episcopi, quem dicimus possit absoluere ab excommunicatione non referuata à Iure, comprehenditur omnis qui habet iurisdictionem Episcopalem.

Est tamen difficultas, An Sacerdos parochialis